

Česká účast v aktuálních mezinárodních projektech

Následující soupis je připomenutím široké škály možností, které se dnes nabízejí v oblasti mezinárodní spolupráce. Nejde sice o vyčerpávající výčet, ale najdete v něm většinu nejvýznamnějších projektů, do nichž se české knihovny v posledních letech úspěšně zapojily. Mnozí z řešitelů, kteří si svou prací vydobyli mezinárodní respekt, přitom pracují právě v Národní knihovně. Projekty z rámcových programů EU, programu Eureka! a částečně eContent mají charakter výzkumu a vývoje; ostatní projekty mají spíše aplikační charakter.

Bibliotheca sonans (září 2004–srpen 2005)

(Program Kultura 2000)

Koordinace: Cantores Minores Wratislavienses, Vratislav, Polsko

Koordinace za Národní knihovnu ČR: Zuzana Petrášková

URL: <http://www.bibliothecasonans.info/>

V době řešení projektu jsou organizovány putovní výstavy, vydávány katalogy, pořádány koncerty a na internetových stránkách zpřístupňovány audiovizuální dokumenty čerpající z materiálů výjimečných knihovnických památek. Projekt se zároveň zabývá restaurováním, ochranou, digitalizací a zpracováním vybraných historických rukopisných i tištěných hudebnin a souvisejících ilustračních materiálů. Zahrnuje 10 tematických celků, které seznamují s hudebními památkami společného historického kulturního dědictví od 15. do 20. století.

Bibliotheca Universalis (1995–2005)

(Program států G7)

Koordinace: Národní knihovna Francie, Paříž

Koordinace za Národní knihovnu ČR: Adolf Knoll

URL: <http://www.bibliothecauniversalis.org>

V roce 1999 přibraly národní knihovny států G7 několik dalších knihoven do platformy Bibliotheca Universalis sdružující národní knihovny, které nejvíce pokročily v digitalizaci svých historických sbírek (celkem s G7 šlo 13 institucí) a posléze Národní knihovnu Austrálie. Platforma sloužila k výměně názorů a informací

CALIMERA

Cultural Applications: Local Institutions Mediating Electronic Resource Access (2003–2005)

(IST, 6. Rámcový program EU)

Hlavní řešitel: Rob Davies, MDR Partners, Velká Británie

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Adolf Knoll

URL: <http://www.calimera.org>

CALIMERA se opírala o výsledky, jichž bylo dosaženo při budování vzorové sítě projektu PULMAN, který vytvořil zázemí pro podporu úspěšné praxe v místních institucích v rámci Evropy. Projekt také podpořil koordinaci tam, kde jde o příbuzné aktivity v oblasti programu *Kulturní dědictví pro všechny* při spolupráci s dalšími projekty financovanými v rámci Evropské komise a zaměřenými na zpřístupňování kulturního dědictví. Základním produktem projektu je soubor směrnic a doporučení pro činnost místních kulturních institucí v oblasti sociálně politické, v oblasti řízení a odborná doporučení technického charakteru. V češtině ho pod názvem „Doporučení projektu Calimera“ vydala v roce 2005 Národní knihovna ČR.

COMTOOCI

Computational Tools for the Librarian and Philological Work in Cultural Institutions (srpen 2004 – červenec 2005)

(Program Kultura 2000)

Koordinace: Andrea Bozzi, Istituto di Linguistica Computazionale CNR, Pisa, Itálie

Koordinace za Národní knihovnu ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.ilc.cnr.it/comtooci/>

Praktické ověření funkčnosti systému SPWC (Software Platform for Archivist, Librarian, and Philological Work in Cultural Institutions) vytvořeného v ILC CNR Pisa a umožňujícího vybudovat workflow pro digitalizaci dokumentů.

Cross-Searching Facility for On-line Manuscript Databases (duben 2004 – listopad 2004) (CERL - Consortium of European Research Libraries)

Hlavní řešitel: Marian Lefferts, CERL Secretariat

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://diva.ub.uu.se/test/cerl/index.xml>

Vytvoření základů pro globální index rukopisů a jejich integraci s dalším knižním materiálem prostřednictvím portálu CERL-MSS. Komunikace digitální knihovny Manuscriptorium byla realizována na základě protokolu OAI-PMH, profil MODS.

Digitization in Libraries: training seminars (2003–2004)

(Network Library Program, Open Society Fund)

Školitel: Adolf Knoll

URL: <http://digit.nkp.cz/CDMK/Ost.htm>

V rámci projektu vznikl cyklus školení včetně takřka dvaceti prezentací a řady praktických ukázek a vzorků, zaměřený na všechny aspekty digitálního zpřístupnění dokumentů všech typů. V roce 2003 bylo vyškoleny na 120 knihovníků v Mongolsku, Moldávii, Ukrajině a Kazachstánu. Dalších cca 50 knihovníků v roce 2004 v Litvě a Srbsku a Černé Hoře. Školení byla realizována v ruském, anglickém a rumunském jazyce.

ECH:TOPICC

Endangered Cultural Heritage: Tools for Preservation, Investigation, and Copyright Clearance (2003–2005)

(Program Eureka!)

Hlavní řešitel: Nerute Kligiene, Institute of Mathematics and Informatics, Vilnius, Litva

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Adolf Knoll

URL: <http://www.musicalia.lt/projektas.en.htm>

Základním výsledkem řešení projektu ECH:TOPICC v Národní knihovně ČR je on-line konektivita (Z39.50, profil MARC21; OAI-PMH, profily MARC21, DC Unqualified, MODS, OpenM.dtd) jedné z největších digitálních knihoven rukopisů na světě, Manuscriptoria. Tato on-line konektivita bude zakrátko využita i v připojení Manuscriptoria do tzv. Evropské knihovny (The European Library – TEL), což je portál evropských národních knihoven. Příslušné testy právě probíhají v rámci evropského projektu TEL-ME-MOR. Dále je konektivita Manuscriptoria t.č. testována i pro zapojení do evropského projektu CERL-MSS (evropského portálu informací o rukopisech) a také pro zapojení do české Jednotné informační brány. Zpřístupněním digitalizovaných dokumentů Manuscriptoria on-line jak přímému uživateli, tak i portálům a obdobným

integračním nástrojům byla splněna česká část projektu ECH:TOPICC. Integrací dat Knihovny Akademie věd ve Vilniusu Národní knihovna ČR dokonce v tomto konkrétním případě přejala roli koordinátora projektu ECH:TOPICC a stala se sama integrátorem. Další integrační aktivity však již překračují rámec tohoto projektu.

IDAP

Improved Damage Assessment of Parchment (2002–2005)

(5. rámcový program EU)

Hlavní řešitel: Rector René Larsen, Royal Danish Academy of Fine Arts, Kodaň, Dánsko

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Jiří Vnouček

URL: <http://www.idap-parchment.dk>

Pergamen je jedním z nejdůležitějších nosičů informací pro staré rukopisy a také cenným materiálem pro jejich výrobu. Projekt zahrnuje tři hlavní cíle: odhad poškození pergamenu vizuálními nedestruktivními metodami, vybudování preventivního varovného systému, který bude vytvořen na základě odhadu poškození pergamenu, a zpracování atlasu poškození pergamenů v digitální formě. Další částí projektu je sledování hydrotermálních vlastností pergamenů.

LIBECON 2000

Library Economics in Europe (1998–2000)

(Telematics for Libraries, 4. rámcový program EU)

Hlavní řešitel: Phillip Ramsdale, Institute of Public Finance Ltd., Croydon, Velká Británie

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Adolf Knoll

URL: <http://www.libecon2000.org>

Projekt si kladl za cíl vybudovat a udržovat databázi statistik evropských knihoven všech typů. Na základě statistických dat byla zpracována závěrečná zpráva o ekonomice evropských knihoven, tzv. Millenium Study. Naše role v programu – kromě odevzdávání vlastních dat – byla zajistit účast zemí střední a východní Evropy, následný sběr dat týkajících se jejich knihoven, případně rozklíčování problémů vznikajících nekompatibilitou knihovnických statistik a přístupů k nim v jednotlivých zemích.

MASTER

Manuscript Access through Standards for Electronic Records (1999–2001)

(Telematics for Libraries, 4. rámcový program EU)

Hlavní řešitel: Peter Robinson, De Montfort University, Leicester, Velká Británie

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.cordis.lu/libraries/en/projects/master.html>

Projekt byl zaměřen na vytvoření standardu v oblasti zpracování rukopisů a na vybudování prototypu společného katalogu rukopisů, jakož i na rozšíření v evropském měřítku. Hlavním produktem MASTER je tzv. definice typu dokumentu pro popis rukopisů tzv. master.dtd. Standard MASTER je užíván od roku 2003 pro bibliografickou část formátu digitálního dokumentu v digitální knihovně Manuscriptorium.

M-CAST

Multilingual Content Aggregation System (2005–2006)

(Program eContent)

Hlavní řešitel: Borys Czerniejewski, Infovide, Varšava, Polsko

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Bohdana Stoklasová

URL: <http://www.m-cast.infovide.pl/>

Cílem projektu je vyvinout vícejazyčný systém, který bude umožňovat tvůrcům obsahu prohledávat a integrovat rozsáhlé soubory textů (a multimédií), jako jsou internetové knihovny, informační zdroje nakladatelství a tiskových agentur nebo databáze vědeckých informací. Vícejazyčný systém agregace informací umožní tvorbu digitálních knihoven prostřednictvím agregace dat dostupných v různých formátech a z různých zdrojů. Systém bude testován dvěma knihovnami, pro které budou vytvořeny portály agregující multimediální informace (M-CAP, Multimedia Content Aggregation Portals) na základě existujících portálů a systémů. Tyto portály budou schopny hledat odpovědi na dotazy v přirozeném jazyce v rozsáhlých souborech vícejazyčných dat. Prezentační vrstva portálu bude multimediální, díky čemuž bude možné zpřístupnit digitalizované kopie starých tisků, právních dokumentů, notových záznamů, obrázků a videa, i když indexovány budou pouze jejich textové popisy. Výsledkem projektu bude komerční produkt pro management vícejazyčných znalostí. Očekává se komerční využití výsledků v knihovnářích (vyhledávání informací, předmětové katalogy), správě sbírek (akvizice a agregace dat, statistiky výpůjček, vyřazování z fondu), bibliografických databázích, informačních službách (selektivní šíření informací, personalizace, objeovávání znalostí) a v sémantických datových sítích.

PULMAN

Public Libraries Mobilising Advanced Networks (2001–2003)

(5. rámcový program)

Hlavní řešitel: Jan Van Vaereenbergh, Stad Antwerpen, Belgie

Národní knihovnu ČR zastoupena v mezinárodní radě projektu: Adolf Knoll

URL: <http://www.pulmanweb.org>

Cílem projektu PULMAN bylo založit rozsáhlou síť evropských veřejných knihoven za účelem šíření know-how a praktických dovedností, nezbytných pro jejich adaptaci na potřeby uživatelů v digitálním věku. V rámci projektu byly zpracovány manuály tzv. Digital Guidelines, které pokryly oblast zpřístupnění kultury on-line, celoživotního vzdělávání, digitální gramotnosti a e-governmentu. Projekt se též soustředil na identifikaci klíčových institucí a faktorů pro mezioborový rozvoj digitální vzdělanosti.

TEL-ME-MOR

The European Library: Modular Extensions For Mediating Online Resources (2005–2007)

(IST, 6. rámcový program)

Hlavní řešitel: Elisabeth Niggemann, Deutsche Bibliothek, Frankfurt a.M., Německo

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Adolf Knoll

URL: <http://www.telmemor.net>

Během období určeného k realizaci se projekt TEL-ME-MOR zaměří na:

- 1) Rozvoj vědeckovýzkumného programu znalostní společnosti v deseti nových členských zemích. K dosažení tohoto cíle provede TEL-ME-MOR průzkum požadavků národních knihoven a ostatních důležitých institucí v oblasti výzkumu, vývoje a nasazení nových technologií a v oblasti jejich připravenosti na účast v evropských projektech.
- 2) Zvyšování informovanosti o budoucích možnostech účasti v IST aktivitách a podporu účasti institucí z nových členských států a kandidátských zemí v budoucích veřejných soutěžích o projekt v oblasti kulturního dědictví a vzdělávání.
- 3) Zapojení národních knihoven nových členských zemí do Evropské knihovny TEL The European Library v oblasti katalogů a digitálních knihoven. Členství v síti služeb TEL umožní jejím uživatelům přístup k informacím a zdrojům z partnerských knihoven, aniž by byli omezeni místem a časem.

Národní knihovny (stejně jako muzea a archivy) v Evropě jsou vlastníky evropského kulturního dědictví, které je stoupající měrou dosažitelné v digitální formě. Národní knihovny nových členských států EU spoluprací na evropských projektech významně přispívají k rozvoji kultury, vědy a společnosti v současném digitálním světě. TEL-ME-MOR je prvním reálným činem k rozvoji spolupráce a partnerství mezi knihovnami starých a nových členských států a integruje jejich národní informační služby do sjednocených Evropských knihovnických služeb. Národní knihovna ČR zapojí do TEL: svůj elektronický katalog, Souborný katalog České republiky a digitální knihovny Manuscriptorium a Kramerius

Value Added Services for the Memory of the World Contributing to the History of Science (2004–2005)

(UNESCO)

Hlavní řešitel: Pál Vásárhelyi, Technical University, Budapešť, Maďarsko

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Adolf Knoll

Regionální projekt UNESCO, ve kterém se několik knihoven střední a východní Evropy dohodlo vzájemně sdílet své informace o rukopisech. Pro Národní knihovnu ČR to znamenalo možnost obohacení digitální knihovny Manuscriptorium o data partnerských institucí. Data z partnerských institucí z Budapešti, Vilniusu a Bratislavy jsou v digitální knihovně Manuscriptorium na <http://www.manuscriptorium.com>.

VICODI

Visual Contextualization of Digital Content (2002–2004)

(5. rámcový program EU)

Hlavní řešitel: Edvins Snore, RIDEMO, Riga, Lotyšsko

Řešitel za Národní knihovnu ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.vicodi.org>

Cílem projektu bylo zvýšit lidské vnímání digitálního obsahu v prostředí Internet. Toho bylo dosaženo zavedením nového vizualizačního a kontextualizačního prostředí pro prezentaci tohoto obsahu prostřednictvím vývoje ontologie evropské historie a nástrojů nezbytných pro generování znalostí pro vizuální kontextualizaci.

Web Cultural Heritage (říjen 2005 – září 2006)

(Program Kultura 2000)

Koordinace: Ludmila Celbová, Národní knihovna ČR

URL: <http://www.webarchiv.cz/culture2000/>

Hlavními aktivitami projektu jsou: analýza stávajících kritérií výběru elektronických on-line zdrojů v severozápadní Evropě, Severní Americe, Austrálii, na Novém Zélandu a Asii (zejména v Japonsku a Číně), zmapování a analýza dostupných softwarových nástrojů a postupů při harvestingu a indexaci internetových zdrojů, návrh nových kritérií v návaznosti na provedené analýzy a adaptace a konfigurace vybraných softwarových nástrojů za účelem stanovení politiky výběru zdrojů do digitálního archivu na národní úrovni.

M-CAST

Vícejazyčný systém agregace informací založený na vyhledávacím stroji TRUST

eContent

Cílem projektu je vyvinout vícejazyčný systém, který bude umožňovat tvůrcům obsahu prohledávat a integrovat rozsáhlé soubory textů (a multimédií), jako jsou internetové knihovny, informační zdroje nakladatelství a fiskových agentur nebo databáze vědeckých informací.

Systém

Vícejazyčný systém agregace informací (M-CAST, Multilingual Content Aggregation System) umožní tvorbu digitálních knihoven prostřednictvím agregace dat dostupných v různých formátech a z různých zdrojů. Systém bude testován dvěma knihovnami, pro které budou vytvořeny portály agregující multimediální informace (M-CAP, Multimedia Content Aggregation Portals) na základě existujících portálů a systémů. Tyto portály budou schopny hledat odpovědi na dotazy v přirozeném jazyce v rozsáhlých souborech vícejazyčných dat. Prezenční vrstva portálu bude multimediální, díky čemuž bude možné zpřístupnit digitalizované kopie starých tisků, právních dokumentů, notových záznamů, obrázků a videa, i když indexovány budou pouze jejich textové popisy.

Lingvistické technologie

Systém M-CAST bude založen na výsledcích projektu TRUST – Multilingual Semantic and Cognitive Search Engine for Text Retrieval Using Semantic Technologies (Vícejazyčný sémantický a kognitivní mechanismus vyhledávání textů využívající sémantické technologie, IST-1999-56416), který byl financován z Pátého rámcového programu EU pro rozvoj vědy a výzkumu (<http://www.trustsemantics.com>). Vyhledávací stroj TRUST umí v současnosti vyhledávat ve čtyřech jazycích (francouzštině, italštině, polštině a portugalskému). V rámci projektu bude transformován z jedouživatelské aplikace pro

PC na serverovou aplikaci pro operační systém UNIX nebo Windows. Jazykové zdroje systému TRUST budou aktualizovány a v systému nadále využity. Dosud využívaná jazyková ontologie (taxonomie) bude převedena do standardního mezinárodního desetiúrovňového třídění (MDT), celosvětově používaného v knihovních systémech. Systém bude obohacen o dva další jazyky: angličtinu – bude dodána partnerem projektu TRUST a o češtinu – bude doplněna v rámci projektu M-CAST.

Metodologie

Agregační systém M-CAST bude ústředním prvkem agregčního portálu M-CAP a bude vyvinut podle zásad metodologie návrhu systémů pro správu obsahu založených na znalostech (Knowledge-based Content Management Application Design Methodology). Tuto metodologii vytvořila firma Infovide, S.A. v rámci jiného projektu financovaného z Pátého rámcového programu EU – ICONS – inteligentní systém pro správu obsahu (Intelligent Content Management System, IST-2001-32429, (<http://www.icons.rodan.pl>)).

Implementace

Portály budou nasazeny a testovány ve dvou veřejných knihovnách: v Polské internetové knihovně (<http://www.pbi.edu.pl>), jejímž provozovatelem je Kopernikova knihovna v Toruni a v Národní knihovně České republiky v Praze (<http://www.nkp.cz>). Cílem je zpřístupnit vícejazyčné digitální informační zdroje pro zodpovídání dotazů v přirozeném jazyce. Výsledkem hledání budou fragmenty textu, které obsahují odpovědi na dotaz.

Aplikace

Výsledkem projektu bude komerční produkt pro management vícejazyčných znalostí. Očekává se komerční využití výsledků v knihovnách (vyhledávání informací, předmětové katalogy), správě sbírek (akvizice a agregace dat, statistiky výpůjček, vyřazování z fondu), bibliografických databázích, informačních službách (selektivní šíření informací, personalizace, objevování znalostí) a v sémantických datových sítích.

Projekt programu eContent č. EDC 22249 M-CAST

Projekt M-CAST je financován Evropskou unií v rámci víceletého komunitárního programu na podporu rozvoje a užívání evropského digitálního obsahu v globálních sítích a současně překonávání jazykové různorodosti v informační společnosti (2001-2005).

Čeští spolušitelé:

Vysoká škola ekonomická v Praze
Nám. W. Churchilla 4
130 67 Praha 3
tel.: 224 095 407
fax.: 224 095 400

Národní knihovna České republiky
Klementinum 190
110 01 Praha 1
tel.: 221 663 111
fax.: 222 220 370

Hlavní šitel:

Infovide S.A., Varšava, Polsko

Kontaktní osoba:

Vilem Sklenak
vedoucí katedry informačního a znalostního inženýrství
Vysoká škola ekonomická v Praze
tel.: 224 095 407
sklenak@vse.cz

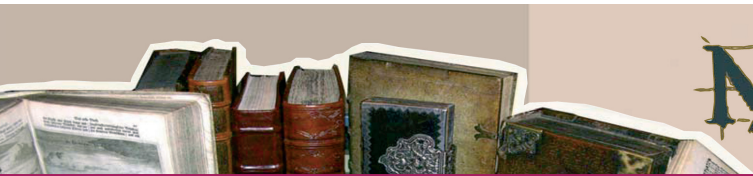
Ostatní spolušitelé:

- Polská internetová knihovna, Torun, Polsko
- TIP sp. z o.o., Katowice, Polsko
- Synapse Développement SARL, Toulouse, Francie
- Priberam Informatica Lda., Lisabon, Portugalsko
- Expert System S.p.A., Modena, Itálie

<http://www.m-cast.infovide.pl/cesky>

M-CAST

eContent

Multilingual Content Aggregation System based on TRUST Search Engine

eContent project № EDC 22249 M-CAST

The aim of the project is to develop a multilingual infrastructure enabling content producers to access, search and integrate the assets of large multilingual text (and multimedia) collections, such as internet libraries, resources of publishing houses, press agencies and scientific databases.

System

The Multilingual Content Aggregation System (M-CAST) will allow for the development of Digital Libraries by aggregating digital data available in different formats and locations. The system will be tested by two libraries, for which Multimedia Content Aggregation Portals (M-CAPs) will be created, using their existing portals and infrastructures. The portals will allow to find answers to natural language queries in large digital collections of multilingual data. The presentation layer of the portals will be multimedia capable, allowing for presentation of digitalized copies of old printings, legal documents, music scores, pictures, video etc., while only their textual descriptions will be indexed

Linguistic technologies

M-CAST will be based on the outcome of the TRUST - Multilingual Semantic and Cognitive Search Engine for Text Retrieval Using Semantic Technologies (IST-1999-56416) project financed by the 5th European Union Framework Programme for RTD (<http://www.trustsemantics.com>). The TRUST search engine, developed for 4 languages (French, Italian, Polish and Portuguese) will be transformed from a stand-alone, PC-based program into a server application. The TRUST language resources will be used

and updated. The language ontology (taxonomy) used in the engine will be converted to be compliant with the standard Universal Decimal Classification (UDC) used in library cataloguing systems worldwide. Two other languages modules will be added: English - developed by one of the TRUST partners and Czech - developed during the M-CAST project.

Methodology

The M-CAST aggregation system will be the central element of the M-CAP aggregation portal and will be developed following the Knowledge-based Content Management Application Design Methodology prepared by Infovide S.A. in another 5th Framework Programme project - ICONS - Intelligent Content Management System - IST-2001-32429 (<http://www.icons.rodan.pl>).

Implementation

The portals will be deployed and tested in two public libraries: the Polish Internet Library (<http://www.pbi.edu.pl>) and the National Library of the Czech Republic (<http://www.nkp.cz>) to make their digital resources available online for finding answers to natural language queries in multilingual digital collections.

Application

At the end of the project a marketable product for multilingual knowledge management purposes will be available. Commercial exploitation of the results in libraries (information retrieval, classified catalogues), collection management (data acquisition and aggregation, circulation statistics, weeding), bibliographic databases, information services (selective dissemination of information, personalisation, knowledge discovery) and in semantic data networks is foreseen.

Project Coordinator:

Infovide S.A.
ul. Kolejowa 5/7
01-517 Warszawa
POLAND
ph: +(48-22) 534 74 00, 534 74 01
fax: +(48-22) 534 74 02

Consortium Partners:

- Polish Internet Library, Toruń, Poland
- TIP sp. z o.o., Katowice, Poland
- Synapse Developpement SARL, Toulouse, France
- Priberam Informatica Lda., Lisbon, Portugal
- Expert Sistem S.p.A., Modena, Italy
- Národní knihovna České republiky, Prague, Czech Republic
- Vysoká škola ekonomická v Praze, Prague, Czech Republic

Contact Person:

Borys Czarniejski
Directry, International Liaison Office
ph: +(48-22) 534 74 50
bczarniejski@infovide.pl

The M-CAST project is carried out with the financial support of the European Community in the framework of the multiannual community programme to stimulate the development and the use of European digital content on the global networks and to promote linguistic diversity in the information society (2001-2005).

Eureka! projekt: ECH:TOPICC E!2597

Ohrožené kulturní dědictví: nástroje pro jeho ochranu a zpřístupnění

Doba řešení české části: 1 October 2003 – 31 August 2005

Administrátor za ČR: Adolf Knoll, Národní knihovna ČR

Národní knihovna ČR se připojila k projektu E!2597 po jeho zahájení konsorciem institucí vedeném Litevským Institutem Matematiky počátkem roku 2003. Český přínos byl 5.7% v rámci celého rozpočtu projektu. Dalšími řešitelské instituce byly ze Španělska, Litvy, Řecka, Kanady a Lotyšska. Na řešení české části projektu byla získána ve veřejné soutěži podpora MŠMT ve výši 50%. V programu Eureka! si totiž členské země financují projekty samy.

Rolí Národní knihovny ČR bylo poskytnout poznatky v oblasti digitalizace a virtuálního přístupu ke starým rukopisům. Národní knihovna ČR přislíbila, že její digitální knihovna Manuscriptorium bude dostupná on-line a připravená pro komunikaci s dalšími aplikacemi a portály v síti Internet.

Ke splnění tohoto cíle byly úspěšně vyřešeny níže uvedeny úkoly:

- migrace složených digitálních dokumentů:
  - vývoj XSL transformací pro migraci digitalizovaných rukopisů ze dvou verzí staršího dokumentového formátu DOBM SGML do nového dokumentového formátu XML mnskaip.xsd
  - migrace všech digitalizovaných dokumentů – cca. 425 000 stran strukturovaných do digitalizovaných svazků
  - optimalizace uživatelských obrazů a rutinní vygenerování více než dvou milionů uživatelských obrazů
  - zařazení nově strukturovaných dokumentů do nové digitální knihovny Manuscriptorium
- řešení elektronické konektivity digitální knihovny:
  - implementace protokolu Z39.50 s profilem MARC21
  - implementace protokolu OAI-PMH s několika profily (v rámci tohoto projektu nekvalifikovaný Dublin Core, MARC21 a vlastní profil Opem.dtd)
- pilotní analýza dat nabídnutých litevským partnerem, Knihovnou Akademie věd ve Vilniusu, vývoj XSL transformace pro převod dat z jejich formátu do formátu MASTER v Manuscriptoriu a zařazení cca. 1 200 litevských záznamů rukopisů a starých do naší digitální knihovny

Řešení přidalo digitální knihovně Manuscriptoriu mezinárodní elektronickou konektivitu, která byla v dalších projektech ještě rozšířena. To umožnilo testovat zapojení Manuscriptoria do těchto portálů: Jednotná informační brána, The European Library TEL a prototyp CERL-MSS (Konsorciem evropských vědeckých knihoven – Rukopisy). Projekt přinesl velkou přidanou hodnotu digitální knihovně Manuscriptorium a její mezinárodní rozšíření.

Europe 25

Projekt TEL-ME-MOR

TEL-ME-MOR je projekt financovaný EU, jehož cílem je zvyšování informovanosti o příležitostech nových členských států EU v účasti na Evropských projektech IST (technologie informační společnosti), zvláště v oblasti kulturního dědictví a vzdělávání. TEL-ME-MOR rovněž podporuje 10 národních knihoven nových členských zemí k začlenění jejich elektronických zdrojů do Evropských knihoven (<http://portal.theeuropeanlibrary.org/>), poskytující jednotný přístup k digitálním i klasickým zdrojům národních knihoven Evropy. TEL-ME-MOR byl zahájen v únoru 2005 a bude trvat dva roky.

Cíle

- Rozvíjení výzkumných programů IST v nových členských státech
- Rozšiřování informovanosti o příležitostech k účasti v budoucích IST aktivitách
- Rostoucí přístup vědců, badatelů, učitelů, studentů a občanů v Evropě k podstatným Evropským informačním zdrojům z evropských národních knihoven a jejich přístupnost pomocí Evropské knihovny.

Aktivity

- Zjišťování a analýza výzkumných potřeb a priorit v oblastech kultury a vzdělání v nových členských státech, zabezpečení jejich účasti ve formulaci budoucích výzkumných programů EU;
- Implementace technologické infrastruktury k realizaci integrace sbírek Národních knihoven 10 nových členských států do Evropské knihovny;
- Rozšiřování Informovanosti o Evropských aktivitách a příležitostech pomocí národních a regionálních seminářů, webových stránek a časopisů, zpráv atd....

Partneři

- Německá národní knihovna, koordinátor
- Koninklijke Bibliotheek (Národní knihovna Holandska)
- Britská knihovna
- Národní knihovna Švýcarska
- Konference Evropských národních knihoven (CENL)
- Eremo srl, Itálie
- Národní knihovna České republiky
- Ministerstvo vzdělání a kultury, Kypr, (Kyperská knihovna)
- Národní knihovna Estonska
- Národní Széchényiho knihovna, Maďarsko
- Národní knihovna Lotyšska
- Martynas Mazvydas Národní knihovna, Litva
- Národní knihovna, Malta
- Národní knihovna, Polsko
- Národní knihovna, Slovensko
- Národní a univerzitní knihovna, Slovinsko

Vliv & výsledky projektu

TEL-ME-MOR bude významně přispívat k zvestupu účasti nových členských států EU v budoucích výzvěch na projekty v oblasti kulturního dědictví a vzdělání a rovněž na dalších výzkumných projektech financovaných EU.

Služby Evropské knihovny budou zpřístupněny v národních knihovnách všech deseti nových členských států s rozhraním v jejich národních jazycích. Bohatství zdrojů největších národních knihoven v Evropě bude možné souběžně prohledávat všemi uživateli odkudkoliv a kdykoliv pomocí brány Evropské knihovny.

Kontakty

Toomas Schvak
Projektový manager
Národní knihovna Estonska
Tõnismägi 2, 15189 Tallinn
Tel.: (372) 630 7437
E-mail: info@telmemor.net

<http://telmemore.net>